



**POWIATOWY URZĄD PRACY W OPOLU**

ul. mjr Hubala 21, 45-266 Opole  
tel. 077 44 22 929, fax. 077 44 22 928, e-mail: [opop@praca.gov.pl](mailto:opop@praca.gov.pl)  
Bezpłatna infolinia 0 800 88 11 22

**RANKING ZAWODÓW  
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH  
W POWIECIE OPOLSKIM I MIEŚCIE OPOLU  
W 2010 ROKU**

**CZEŚĆ I  
DIAGNOZA**

**POWIATOWY URZĄD PRACY W OPOLU**

## SPIS TREŚCI

<b>1.</b>	<b>UWAGI WSTĘPNE.....</b>	<b>3</b>
1.1.	CEL OPRACOWANIA.....	3
1.2.	METODOLOGIA OPRACOWANIA .....	4
1.3.	PODSTAWA OPRACOWANIA .....	4
<b>2.</b>	<b>ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW).....</b>	<b>5</b>
2.1.	STRUKTURA BEZROBOTNYCH WG ZAWODÓW .....	5
2.2.	BEZROBOTNI WG KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH .....	7
	<i>Bezrobocie wśród absolwentów .....</i>	<i>7</i>
2.3.	UDZIAŁ KOBIEC WEDŁUG KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH.....	8
2.4.	ZAWODY GENERUJĄCE DŁUGOTRWAŁE BEZROBOCIE .....	9
2.5.	NAPŁYW BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW.....	10
	<i>Napływ bezrobotnych absolwentów .....</i>	<i>11</i>
<b>3.</b>	<b>ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW).....</b>	<b>12</b>
<b>4.</b>	<b>ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.....</b>	<b>15</b>
4.1.	ZAWODY DEFICYTOWE.....	15
4.2.	OCENA PŁYNNOŚCI W ZAWODACH DEFICYTOWYCH .....	17
4.3.	ZAWODY NADWYŻKOWE.....	17
4.4.	OCENA PŁYNNOŚCI W ZAWODACH NADWYŻKOWYCH .....	22
<b>5.</b>	<b>WNIOSKI .....</b>	<b>28</b>

## SPIS WYKRESÓW

Wykres 1.	Bezrobotni w zależności od miejsca zamieszkania .....	5
Wykres 2.	Zawody o najwyższym udziale wśród osób długotrwale bezrobotnych .....	9
Wykres 3.	Napływ bezrobotnych według zawodów.....	10
Wykres 4.	Napływ bezrobotnych absolwentów według zawodów.....	11
Wykres 5.	Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD zarejestrowanych w II półroczu 2010 r.....	13

## SPIS TABEL

Tabela 1.	Struktura bezrobotnych wg grup wielkich zawodów.....	5
Tabela 2.	Struktura bezrobotnych wg kwalifikacji zawodowych.....	7
Tabela 3.	Udział kobiet według zawodów .....	8
Tabela 4.	Oferty pracy zgłoszone w II półroczu 2010 roku.....	12
Tabela 5.	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w mieście Opolu .....	15
Tabela 6.	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w powiecie opolskim .....	16
Tabela 7.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w mieście Opolu .....	20
Tabela 8.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w powiecie opolskim.....	21

## **1. UWAGI WSTĘPNE**

Dogłębne poznanie mechanizmu funkcjonowania lokalnego rynku pracy wydaje się niezbędne, aby można było skutecznie poprawić ten system, odpowiednio dostosowując do lokalnych potrzeb politykę rynku pracy. Spadek poziomu bezrobocia notowany w poprzednich latach sprawił, iż w wielu zawodach pracodawcy borykali się z obsadzeniem wolnych miejsc pracy, zaś kryzys gospodarczy oraz wzrost bezrobocia wskazał na słabe strony rynku pracy i wzrost liczby zawodów nadwyżkowych. Wciąż więc niezbędna jest szeroka i ciągle aktualizowana wiedza na temat kształtowania się wielkości opisujących rynek pracy, służąca podejmowaniu skutecznych działań w zakresie łagodzenia skutków bezrobocia, a także dla efektywnej promocji zatrudnienia. Nieodzowna ku temu jest obserwacja rynku pracy pod kątem kształtowania się popytu i podaży siły roboczej w przekroju zawodowym. Niniejsze opracowanie stanowi właśnie diagnozę podstawowych wielkości opisujących rynek pracy w układzie według kwalifikacji zawodowych w powiecie opolskim i mieście Opolu w 2010 roku.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

### **1.1. Cel opracowania**

Celem opracowania niniejszego raportu jest określenie zapotrzebowania na rynku pracy na konkretne zawody. Pozwoli to na określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych oraz usprawnienie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego.

Informacje o bezrobociu i ofertach pracy według zawodów posłużą w szczególności jako źródło informacji do:

- dostosowania poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy,
- określania zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy kierunków szkoleń osób bezrobotnych,
- prowadzenia racjonalnej i zgodnej z realiami rynku pracy gospodarki środkami Funduszu Pracy, pozostającymi w dyspozycji powiatowego urzędu pracy, w zakresie asygnowania środków na aktywizację bezrobotnych,
- opracowywania przez samorząd lokalny strategii działania oraz oceny i weryfikacji ich założeń w części dotyczącej łagodzenia skutków bezrobocia oraz promocji zatrudnienia,
- planowania działań przez instytucje i organizacje współpracujące na lokalnym rynku pracy w zakresie przeciwdziałania bezrobociu,
- podnoszenia jakości poradnictwa zawodowego poprzez bieżące wskazywanie doradcom zawodowym profesji poszukiwanych przez lokalnych pracodawców oraz takich, na które maleje zapotrzebowanie,
- usprawniania pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie bieżących informacji o planach zatrudnieniowych zakładów pracy.

Zakłada się, że głównymi użytkownikami informacji zawartych w opracowaniu będą:

- lokalne władze oświatowe i dyrekcje szkół ponadpodstawowych,
- lokalne organy rządowe i samorządowe,
- instytucje i organizacje społeczno – polityczne z terenu powiatu i województwa opolskiego zainteresowane współdziałaniem na rynku pracy.

## 1.2. Metodologia opracowania

Dane liczbowe o bezrobociu i ofertach pracy opracowano posługując się nazwami grup zawodów, zawodów i specjalności zgodnymi z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności, wprowadzoną do powszechnego stosowania Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 roku, obowiązującej od 30 czerwca 2010 r.

Zawód jest w niej definiowany jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności) zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu winno stanowić źródło dochodu. Zawód może dzielić się na specjalności, które są wynikiem podziału pracy w ramach zawodu i zawierają czynności o podobnym charakterze wymagające pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.

Klasyfikację tę opracowano zgodnie ze standardami międzynarodowymi. Struktura klasyfikacji obejmuje 10 grup wielkich, 43 grupy duże, 132 średnie oraz 444 grupy elementarne. Grupy elementarne zawierają 2360 zawodów i specjalności. Szczegółową analizą objęto zawody elementarne.

Ponadto przy monitoringu uwzględniono również poziom i strukturę bezrobotnych oraz zgłaszanych ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności która obowiązuje na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (opublikowanego w Dz. U. Nr 251, poz. 1885 w dniu 31 grudnia 2007 r.).

## 1.3. Podstawa opracowania

Podstawowymi źródłami informacji wykorzystanymi w opracowaniu były sporządzone przez Powiatowy Urząd Pracy w Opolu zestawienia danych statystycznych dotyczących osób bezrobotnych oraz ofert pracy z powiatu opolskiego i miasta Opola (załączniki nr 2 do sprawozdania MPiPS-01 *Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy i oferty pracy* oraz załączniki nr 3 do sprawozdania MPiPS-01 *Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności* – z obu półroczy 2010 r.).

## 2. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

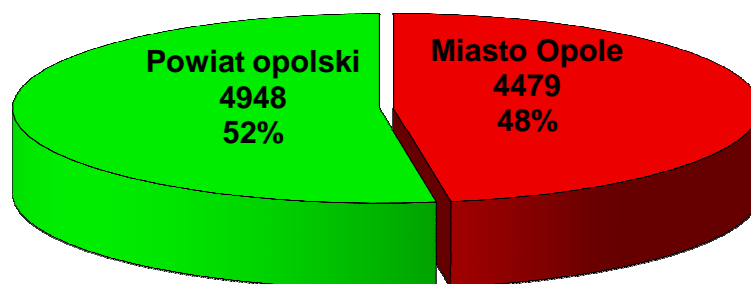
Na koniec grudnia 2010 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opolu zarejestrowanych było 9427 osób. Strukturę bezrobotnych w zależności od miejsca zamieszkania ilustruje wykres 1.

Stopa bezrobocia w końcu grudnia 2010 r. wyniosła:

- dla powiatu opolskiego – 12,7%,
- dla miasta Opolu – 6,3%.

Dla porównania w województwie opolskim stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 13,1% (w kraju 12,3%).

Wykres 1. Bezrobotni w zależności od miejsca zamieszkania



Stan na 31.12.2010 r.

### 2.1. Struktura bezrobotnych wg zawodów

Zgodnie z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności wyróżniamy 10 grup wielkich (tabela 1). Do każdej z nich zaliczyć można mniejsze grupy zawodów oraz konkretne zawody i specjalności.

Tabela 1. Struktura bezrobotnych wg wielkich grup zawodów.

Kod grupy zawodów	Grupa zawodów	Liczba bezrobotnych			Udział grupy osób bezrobotnych wobec ogółu [%]
		Powiat opolski	Miasto Opole	Razem	
000000	Bez zawodu	908	847	1755	18,62 %
0	Żołnierze	12	1	13	0,14 %
1	Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy	30	57	87	0,92 %
2	Specjaliści	341	682	1023	10,85 %
3	Technicy i inny średni personel	459	569	1028	10,90 %
4	Pracownicy biurowi	203	254	457	4,85 %
5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	847	846	1693	17,96 %
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	134	63	197	2,09 %
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1500	842	2342	24,84 %
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	210	113	323	3,43 %
9	Pracownicy przy pracach prostych	304	205	509	5,40 %
	<b>RAZEM</b>	<b>4948</b>	<b>4479</b>	<b>9427</b>	<b>100 %</b>

Stan na 31.12.2010 r.

- Struktura bezrobocia według kwalifikacji zawodowych w układzie grup wielkich wskazuje, że najliczniejszą kategorię stanowią osoby posiadające zawody z grupy „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”. Osoby te stanowią aż 24,8% ogółu bezrobotnych (2342 osoby). W grupie tej największy udział miały zawody:
  - ślusarz (235 osób),
  - murarz (226 osób),
  - krawiec (149 osób),
  - mechanik samochodów osobowych (110 osób),
  - stolarz (97 osób),
  - mechanik pojazdów samochodowych (79 osób),
  - cukiernik (74 osoby),
  - tokarz w metalu (71 osób),
  - piekarz (63 osoby),
  - malarz budowlany (62 osoby),
  - szwaczka (57 osób),
  - malarz-tapeciarz (55 osób).
- Bardzo liczną grupę tworzą osoby nieposiadające żadnych kwalifikacji zawodowych oraz udokumentowanego doświadczenia zawodowego. Liczba ta klasyfikuje tę grupę osób jako drugą pod względem wielkości. Udział tych osób w ogóle bezrobotnych stanowi aż 18,6% (1755 osób).
- Kolejnymi najczęściej reprezentowanymi zawodami są te, zaliczane do wielkiej grupy „pracowników usług osobistych i sprzedawców”. Stanowią oni 18,0%, tj. 1693 osoby. Najliczniejszymi w tej grupie są zawody:
  - sprzedawca (827 osób),
  - fryzjer (145 osób),
  - kucharz (139 osób),
  - robotnik gospodarczy (114 osób).
- Duży odsetek zarejestrowanych bezrobotnych stanowią osoby sklasyfikowani w grupie „technicy i inny średni personel” – 10,9% (1028 osób). W grupie tej największy odsetek bezrobotnych posiadają osoby z zawodami:
  - technik mechanik (93 osoby),
  - technik ekonomista (83 osoby),
  - technik administracji (74 osoby),
  - księgowy (73 osoby),
  - technik budownictwa (54 osoby),
  - technik rolnik (32 osoby).
- Znaczną grupę stanowią również osoby posiadające kwalifikacje zawodowe należące do grupy „specjalistów” – 10,9% (1023 osoby) z ogółu. W tej grupie można wyróżnić następujące dominujące zawody:
  - ekonomista (205 osób),
  - pedagog (53 osoby),
  - specjalista do spraw marketingu i handlu (39 osób).
- Ponad co dwudziesty z zarejestrowanych bezrobotnych został sklasyfikowany w grupie „pracownicy przy pracach prostych”. Świadczy to o tym, że 5,4% bezrobotnych (509 osób) posiada tylko elementarne umiejętności zawodowe. W grupie tej dominują zawody:
  - sprzątaczką biurową (115 osób),
  - Robotnik przy pracach prostych w przemyśle (64 osoby),
  - robotnik budowlany (55 osób).

## 2.2. Bezrobotni wg kwalifikacji zawodowych

Zawody dominujące wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych w tut. urzędzie przedstawiono w tabeli 2.

**Tabela 2. Struktura bezrobotnych wg kwalifikacji zawodowych**

Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety
<b>Ogółem</b>	<b>9427</b>	4953
Bez zawodu	1755	970
Sprzedawca	827	739
Ślusarz	235	6
Murarz	226	3
Ekonomista	205	162
Krawiec	149	148
Fryzjer	145	142
Magazynier	139	31
Kucharz	139	116
Sprzątaczką biurową	115	113
Robotnik gospodarczy	114	46
Mechanik samochodów osobowych	110	0
Technik prac biurowych	97	79
Stolarz	97	3
Technik mechanik	93	7
Technik ekonomista	83	70
Mechanik pojazdów samochodowych	79	1
Technik administracji	74	62
Cukiernik	74	63
Księgowy	73	72
Kelner	73	55
Tokarz w metalu	71	3
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	64	21
Piekarz	63	31
Malarz budowlany	62	4
Szwaczka	57	56
Malarz - tapeciarski	55	2
Robotnik budowlany	55	2
Technik budownictwa	54	14
Pedagog	53	41

Stan na 31.12.2010 r.

## Bezrobocie wśród absolwentów

Wśród **571 absolwentów** (w tym 313 kobiet) zarejestrowanych w urzędzie (wg stanu na dzień 31.12.2010 r.) ponad czwartą część stanowiły osoby bez zawodu (131 osób) z czego 57% stanowiły kobiety. Na drugim miejscu klasyfikują się absolwenci posiadający zawód sprzedawcy – 39 osób (85% to kobiety). W następnej kolejności można wyróżnić zawody: fryzjera (28 osób), mechanika pojazdów samochodowych (10 osób), murarza, stolarza, filologa obcojęzycznego, technika hotelarstwa, fizjoterapeuty (po 9 osób) oraz dalsze, nie mające już tak znacznego udziału.

### 2.3. Udział kobiet według kwalifikacji zawodowych

W końcu 2010 roku wśród 9427 zarejestrowanych bezrobotnych ogółem były **4953 kobiety**, co stanowiło **52,5%** ogółu. Z tabeli 3 możemy odczytać, iż kobiety stanowią przeważającą większość wśród osób bezrobotnych z zawodem sekretarki, krawca, księgowego czy sprzątaczkę. Najwięcej kobiet posiada jednak zawód sprzedawcy (739 osób), a ich udział do ogółu bezrobotnych z tym zawodem stanowi 89,4%.

Największym problemem pozostaje liczna grupa kobiet bez żadnego zawodu. Odsetek ten wśród kobiet jest wyższy niż wśród mężczyzn i wyniósł 55,3%.

**Tabela 3. Udział kobiet według zawodów**

Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych		Udział kobiet
	ogółem	kobiety	
Sekretarka	32	32	<b>100,0%</b>
Krawiec	149	148	<b>99,3%</b>
Księgowy	73	72	<b>98,6%</b>
Sprzątaczkę biurowa	115	113	<b>98,3%</b>
Szwaczka	57	56	<b>98,2%</b>
Fryzjer	145	142	<b>97,9%</b>
Pomoc kuchenna	36	34	<b>94,4%</b>
Sprzedawca	827	739	<b>89,4%</b>
Cukiernik	74	63	<b>85,1%</b>
Technik ekonomista	83	70	<b>84,3%</b>
Technik administracji	74	62	<b>83,8%</b>
Kucharz	139	116	<b>83,5%</b>
Technik handlowiec	39	32	<b>82,1%</b>
Technik prac biurowych	97	79	<b>81,4%</b>
Barman	41	33	<b>80,5%</b>
Ekonomista	205	162	<b>79,0%</b>
Pedagog	53	41	<b>77,4%</b>
Kelner	73	55	<b>75,3%</b>
Bez zawodu	1755	970	<b>55,3%</b>
Ogółem	9427	4953	<b>52,5%</b>

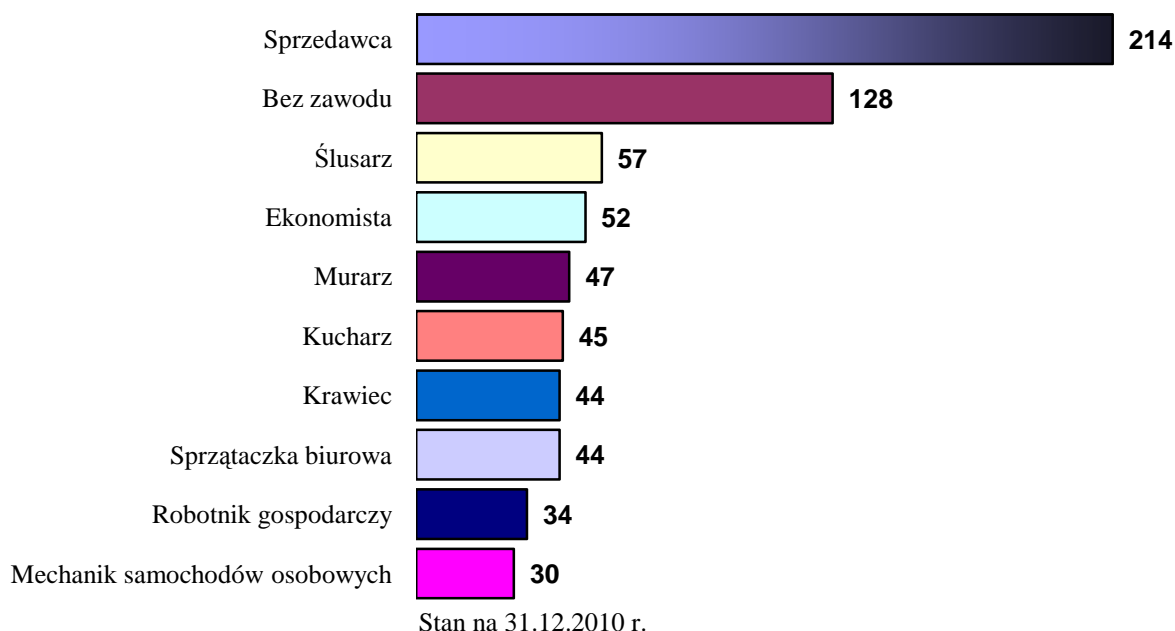
Stan na 31.12.2010 r.



## 2.4. Zawody generujące długotrwałe bezrobocie

Wśród bezrobotnych zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy było **876 osób** z terenu miasta Opola oraz **1055 osób** z terenu powiatu opolskiego (stan w dniu 31.12.2010 r.). Łącznie grupa ta stanowiła liczbę **1931 osób** (20,5% wobec ogółu). Należy więc baczniej przyrzeć się zawodom, których udział w tej grupie jest znaczny.

Wykres 2. Zawody o najwyższym udziale wśród osób długotrwałe bezrobotnych



Zasadniczo dominującą pozycję zajmuje zawód sprzedawcy, gdyż aż 214 osób legitymujących się tym zawodem pozostaje w rejestrze urzędu co najmniej od 12-tu miesięcy. Zawodem tym w przeważającej większości legitymowały się kobiety – 95%.

Ślusarze byli drugą co do wielkości grupą zawodową wśród osób długotrwałe bezrobotnych. Wśród 57 długotrwałe bezrobotnych ślusarzy 33 osoby (58%) zamieszkiwały na terenie powiatu opolskiego. W tym zawodzie w ostatnim okresie pracowały tylko trzy kobiety.

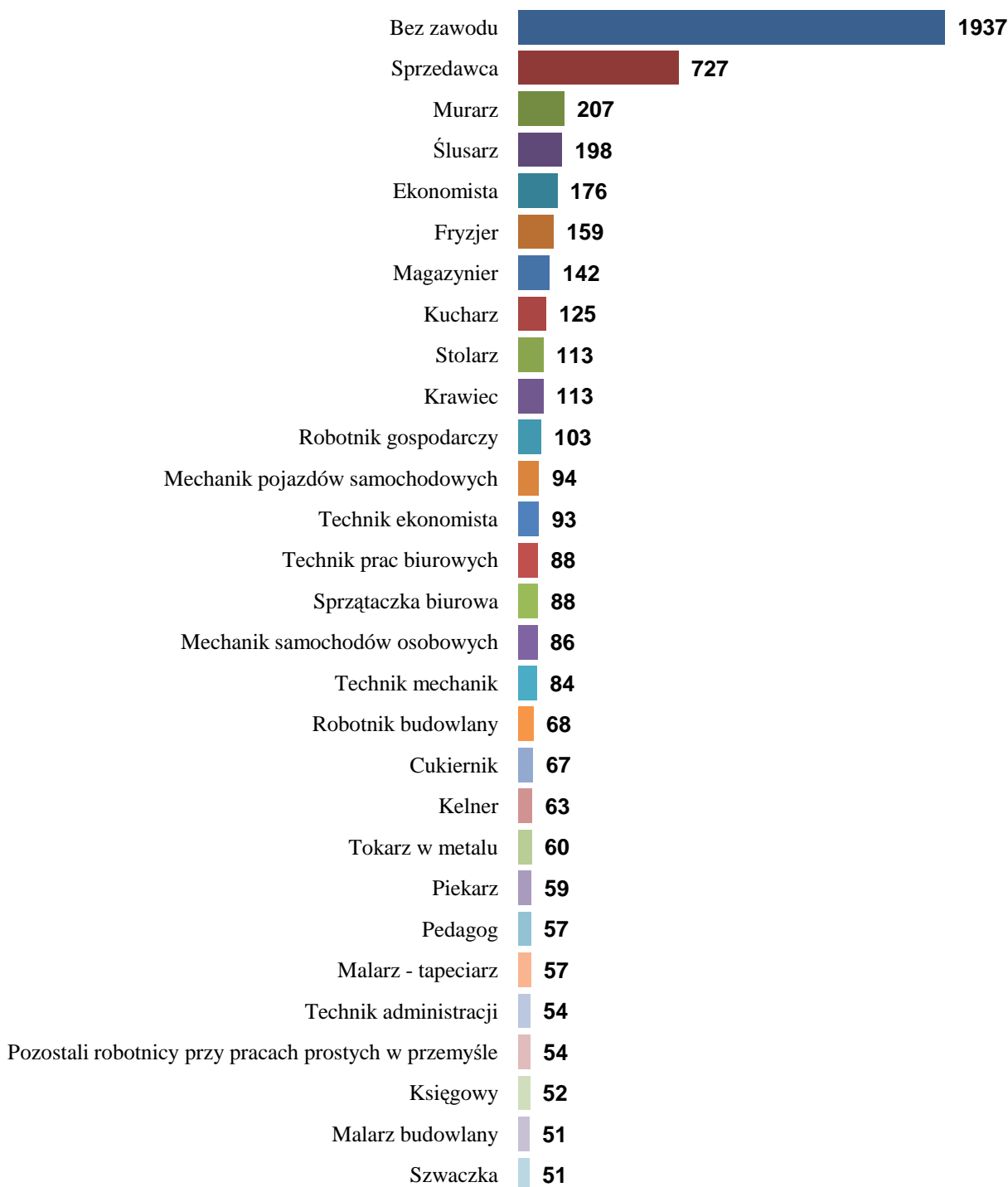
Zawód ekonomisty był bardziej popularny wśród osób zamieszkałych na terenie Opola, gdzie zameldowane były 33 osoby (63%) z tym zawodem. 11 mężczyzn legitymowało się doświadczeniem pracy w tym zawodzie.

Zawodem najsilniej reprezentowanym wśród mężczyzn był zawód murarza. Większość z nich (34 osoby) zamieszkiwało na terenie powiatu opolskiego. Szczegóły ilustruje wykres 2.

## 2.5. Napływ bezrobotnych według zawodów

W II półroczu 2010 roku w tut. urzędzie zarejestrowano **9146 osób** bezrobotnych (4393 osoby z terenu miasta Opola), w tym wśród nich co piąta osoba (21,2%) nie posiadała żadnych kwalifikacji zawodowych. Analizując napływ osób bezrobotnych **według ostatniego wykonywanego zawodu** okazuje się, iż najczęściej zarejestrowanych zostało osób z zawodem sprzedawcy (727 osób), co stanowiło 7,9% wszystkich noworejestrowanych bezrobotnych. Fluktuacja bezrobotnych w tym zawodzie jest właśnie największa. Więcej informacji o ostatnich wykonywanych zawodach wśród noworejestrowanych osób bezrobotnych przedstawia wykres 3.

Wykres 3. Napływ bezrobotnych w II półroczu 2010 r. według zawodów

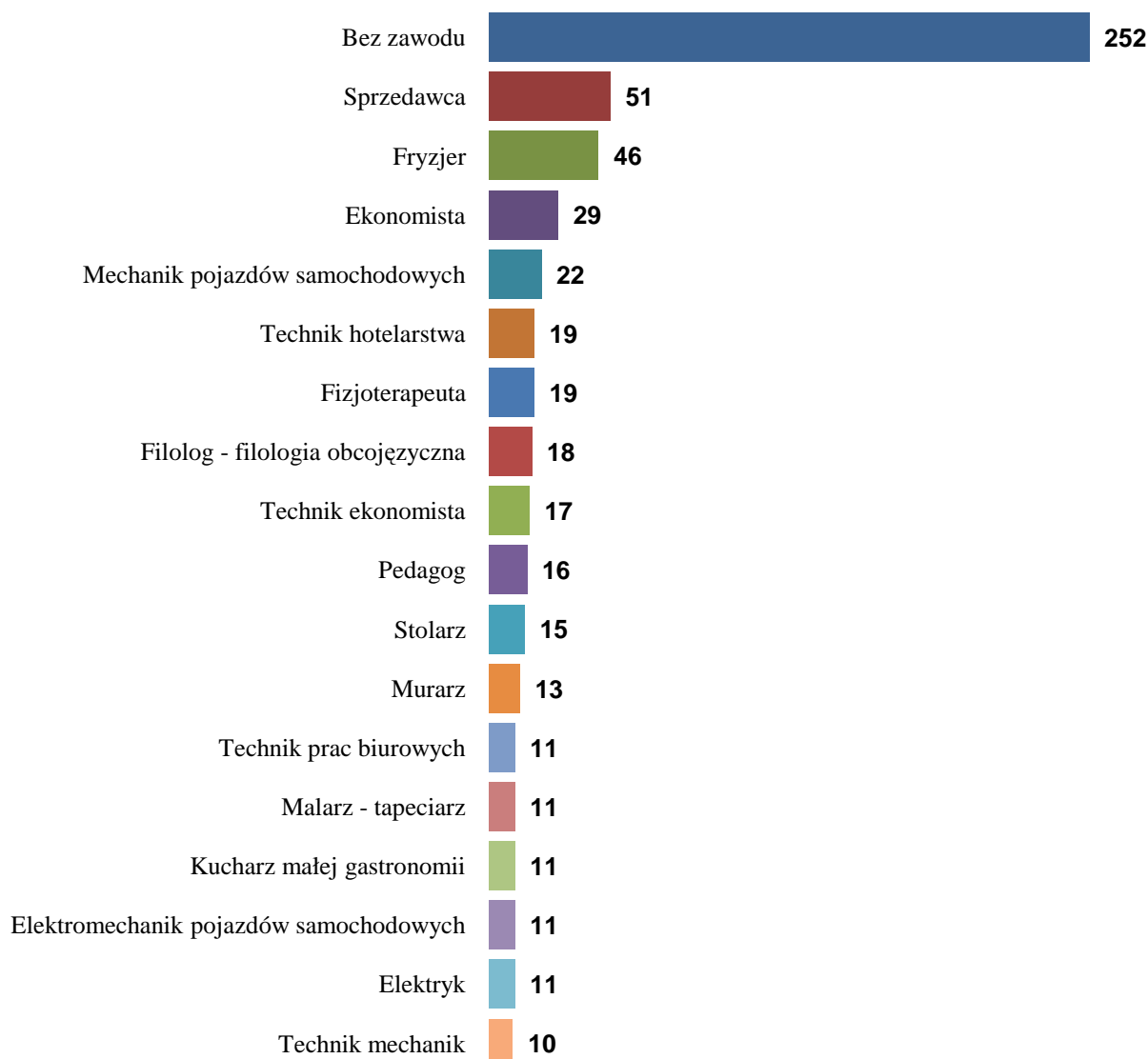


Stan na 31.12.2010 r.

## Napływ bezrobotnych absolwentów

W II półroczu 2010 r. w ogóle bezrobotnych zarejestrowano **1100 osób** (524 osoby z miasta Opola) które w okresie ostatnich 12 miesięcy ukończyły naukę. Rejestrowani absolwenci stanowili więc 12,0% ogółu osób rejestrowanych. Do rejestru bezrobotnych trafiały głównie kobiety – łącznie 630 (co stanowiło 57,3%). Blisko co czwarty z rejestrowanych absolwentów (252 osoby) nie uzyskał żadnego zawodu. Wśród osób które otrzymały wykształcenie kierunkowe najczęściej rejestrowanych absolwentów szkół uzyskało zawód sprzedawcy (51 osób, w tym 49 kobiet), fryzjera (46 osób, w tym 44 kobiety) i ekonomisty (29 osób, w tym 21 kobiet).

Wykres 4. Napływ bezrobotnych absolwentów w II półroczu 2010 r. według zawodów



Stan na 31.12.2010 r.

### 3. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

W II półroczu 2010 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opolu zgłoszono wraz z subsydiowanymi ofertami zatrudnienia i stażami **5381** ofert pracy. Od pracodawców z terenu powiatu opolskiego przyjęto **1521** ofert, natomiast z terenu miasta Opola zgłoszono **3860** ofert. W tabeli 4 podano zawody, w których zgłoszono najwięcej ofert pracy.

Tabela 4. Oferty pracy zgłoszone w II półroczu 2010 roku

Nazwa zawodu	Powiat Opolski	Miasto Opole	Razem
<b>Ogółem</b>	<b>1521</b>	<b>3860</b>	<b>5381</b>
Robotnik gospodarczy	596	155	<b>751</b>
Robotnik budowlany	50	321	<b>371</b>
Sprzedawca	41	236	<b>277</b>
Technik prac biurowych	49	144	<b>193</b>
Operator urządzeń przetwórstwa drobiu	0	180	<b>180</b>
Telemarketer	0	149	<b>149</b>
Sprzątaczką biurową	10	131	<b>141</b>
Pracownik centrum obsługi telefonicznej	0	128	<b>128</b>
Murarz	28	91	<b>119</b>
Układacz nawierzchni drogowych	0	100	<b>100</b>
Magazynier	18	64	<b>82</b>
Kierowca samochodu ciężarowego	24	54	<b>78</b>
Pozostali pracownicy ochrony osób i mienia	13	65	<b>78</b>
Pozostałe pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne	3	74	<b>77</b>
Zbrojarz	0	70	<b>70</b>
Kasjer handlowy	17	51	<b>68</b>
Brukarz	9	57	<b>66</b>
Cieśla szalunkowy	1	65	<b>66</b>
Technik administracji	20	46	<b>66</b>
Kucharz	12	45	<b>57</b>
Ogrodnik	1	54	<b>55</b>
Stolarz	52	2	<b>54</b>
Pozostali technicy wsparcia informatycznego i technicznego	0	51	<b>51</b>
Księgowy	15	31	<b>46</b>
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	8	36	<b>44</b>
Przedstawiciel handlowy	15	29	<b>44</b>
Ślusarz	9	34	<b>43</b>
Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	3	40	<b>43</b>
Technik handlowiec	9	29	<b>38</b>
Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	0	37	<b>37</b>
Sekretarka	9	28	<b>37</b>
Woźny	19	16	<b>35</b>
Pomoc kuchenna	13	22	<b>35</b>
Fryzjer	15	16	<b>31</b>
Operator maszyn i urządzeń odlewniczych	0	30	<b>30</b>
Pozostali pracownicy obsługi biura	6	24	<b>30</b>

Zestawienie powyższe ujmuje zgłoszenia miejsc stażowych i tym samym oznacza to że zapotrzebowanie na pracowników (szczególnie w zawodzie pracownika biurowego) istnieje, lecz nie przekłada się to na stałe miejsca pracy. Należy zwrócić także uwagę na poszukiwany zawód robotnika gospodarczego, gdyż z reguły są to oferty prac społecznie użytecznych a więc nie stanowiące zatrudnienia.

Zestawienia nie zawierają zgłoszeń wolnych miejsc pracy biurowej ogłaszanych w administracji publicznej, Biuletynie Służby Cywilnej oraz Biuletynie Informacji Publicznej pozostałych instytucji, stąd też duża grupa ofert pracy nie została ujęta i tym samym wskaźnik intensywności nie może być dokładnie określony.

Na podstawie tabeli 4 widać, iż pracodawcy z terenu powiatu opolskiego i miasta Opola poszukują przede wszystkim pracowników z branży budowlanej (murarzy, cieśli szalunkowych, robotników budowlanych, brukarzy, zbrojarzy), handlu (sprzedawców, kasjerów, przedstawicieli handlowych, telemarketerów, specjalistów ds. marketingu i handlu) i usług związanych z handlem bądź obsługą innych podmiotów (pracowników ochrony, kierowców, magazynierów, księgowych czy sprzątaczek).

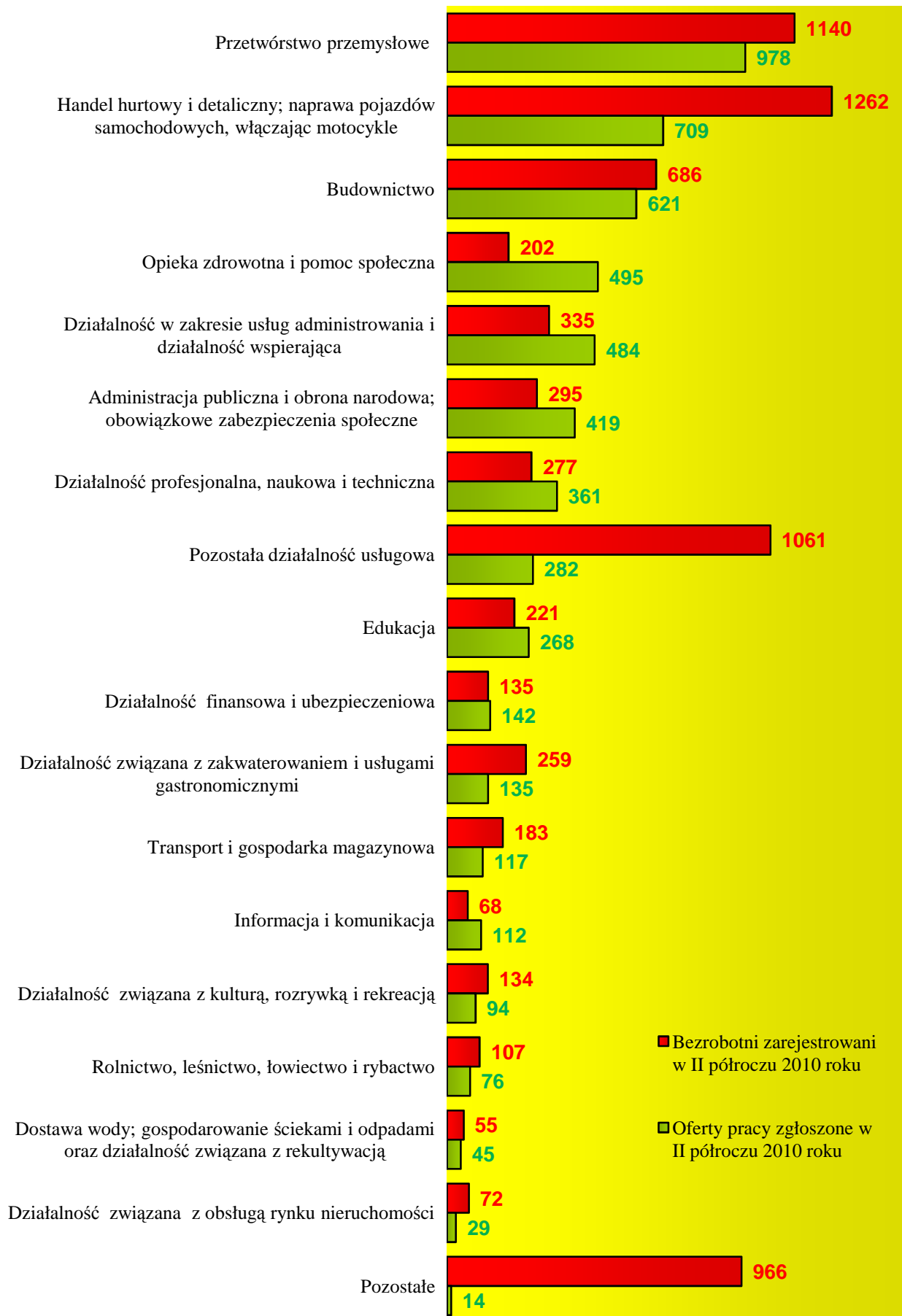
#### **4. ANALIZA NAPŁYWU BEZROBOTNYCH ORAZ OFERT PRACY WEDŁUG KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI**

Z wykresu 5 wynika, iż na przestrzeni II półrocza 2010 roku największy udział liczby osób bezrobotnych, zanotowano wśród osób poprzednio pracujących handlu, przetwórstwie przemysłowym, pozostałej działalności usługowej oraz budownictwie. Dane statystyczne wskazują jednak, iż osoby te najczęściej podejmują dalsze zatrudnienie. Wśród osób tych branż występuje wysoka fluktuacja na rynku pracy.

Branżą o dużej fluktuacji wśród pracowników jest handel, gdzie pomimo corocznego napływu do ewidencji znacznie ponad tysiąca osób bezrobotnych z tej branży spora liczba osób podejmuje zatrudnienie, głównie we własnym zakresie. Oznacza to, że składane oferty pracy z branży handlowej dotyczą tych samych miejsc pracy a także tych samych pracodawców. Z uwagi na proponowane przez pracodawców branży handlowej warunki pracy i płacy, oferty te są mało atrakcyjne wśród wykwalifikowanych handlowców.

Na uwagę zasługuje fakt, iż pracodawcy pomimo trudności w zatrudnieniu pracowników proponują niskie wynagrodzenia a często wręcz wolą zatrudniać cudzoziemców. Często też miejscem pracy jest obszar całego kraju.

Wykres 5. Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD zarejestrowanych w II półroczu 2010 r.



## 5. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

### 4.1. Zawody deficytowe

Przez zawód deficytowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. W mieście Opolu zanotowano 238 zawodów deficytowych, zaś w terenie powiatu opolskiego – 90 zawodów.

Aby analiza była miarodajna, skupiono się jedynie na zawodach wśród których wpływała minimum 1 oferta miesięcznie, oraz wskaźnik deficytu wyniósł co najmniej 1,1. Najwyższe wartości wskaźników deficytu dla dominujących zawodów ujęto w tabelach 5, 6.

**Tabela 5. Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w mieście Opolu**

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w II półroczu 2010 r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w II półroczu 2010 r.	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
Asystent nauczyciela przedszkola	1,2	0,0	MAX
Tartacznik	1,2	0,0	MAX
Pozostali robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	1,0	0,0	MAX
Robotnik gospodarczy	99,3	9,3	10,6
Meliorant	3,7	0,5	7,3
Pozostali kontrolerzy procesów przemysłowych	1,2	0,2	7,0
Woźny	3,2	0,5	6,3
Kierowca samochodu dostawczego	1,0	0,2	6,0
Opiekunka dziecięca	1,3	0,3	4,0
Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	1,2	0,3	3,5
Kierowca samochodu ciężarowego	4,0	1,3	3,0
Monter / składacz okien	1,0	0,3	3,0
Kowal	1,3	0,5	2,7
Brukarz	1,5	0,7	2,3
Sekretarka	1,5	0,8	1,8
Recepcjonista	1,2	0,7	1,8
Nauczyciel przedszkola	1,3	0,8	1,6
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	1,3	0,8	1,6
Przedstawiciel handlowy	2,5	1,7	1,5
Kasjer handlowy	2,8	2,2	1,3
Technik prac biurowych	8,2	6,7	1,2

Stan na 31.12.2010 r.

W mieście Opolu brak wielu zawodów, które dotąd corocznie występowały w powyższej tabeli. Świadczy to niewątpliwie o zbliżającym się kryzysie widocznym po spadku liczby ofert pracy połączonej ze wzrostem napływu liczby osób bezrobotnych. W poprzednich latach największy wskaźnik intensywności deficytu zawodów występował w zawodach związanych z branżą budowlaną i metalową (zbrojarz, monter konstrukcji aluminiowych, robotnik budowlany, operator koparek i zwałowarek, cieśla, brukarz, spawacz), natomiast obecnie z tej listy zachował się tylko zawód brukarza. Z listy zawodów deficytowych w Opolu pozostały głównie zawody nie wymagające wysokich kwalifikacji (melioranta, woźnego, kierowcy samochodu dostawczego, opiekunki dziecięcej, monterów sieci wodno-kanalizacyjnych), oraz zawodów związanych z transportem i handlem (kierowców samochodów ciężarowych i dostawczych).

Wśród zawodów deficytowych najwyższą średniomiesięczną liczbą ofert pracy zanotowano w zawodzie robotnika gospodarczego, jednak zdecydowaną większość tych ofert stanowią propozycje prac społecznie użytecznych, co nie wiąże się jednak z faktycznym zatrudnieniem pracownika.

**Tabela 6. Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w powiecie opolskim**

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w II półroczu 2010 r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w II półroczu 2010 r.	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
Operator urządzeń przetwórstwa drobiu	30,0	0,0	MAX
Układacz nawierzchni drogowych	16,7	0,0	MAX
Ogrodnik	9,0	0,0	MAX
Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	6,2	0,0	MAX
Operator maszyn i urządzeń odlewniczych	5,0	0,0	MAX
Opiekun w domu pomocy społecznej	2,7	0,0	MAX
Operator urządzeń do formowania wyrobów z tworzyw sztucznych	2,5	0,0	MAX
Monter żaluzji	2,3	0,0	MAX
Wulkanizator	2,3	0,0	MAX
Pozostali robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	1,7	0,0	MAX
Sprzedawca w branży mięsnej	1,5	0,0	MAX
Sprzedawca w branży spożywczej	1,2	0,0	MAX
Pozostali operatorzy urządzeń do obróbki drewna	1,2	0,0	MAX
Asystent nauczyciela przedszkola	1,0	0,0	MAX
Mechanik maszyn rolniczych	1,0	0,0	MAX
Kierowca samochodu dostawczego	1,0	0,0	MAX
Telemarketer	24,8	0,3	74,5
Pracownik centrum obsługi telefonicznej	21,3	0,3	64,0
Pozostali technicy wsparcia informatycznego i technicznego	8,5	0,2	51,0
Brukarz	9,5	0,3	28,5
Zbrojarz	11,7	0,5	23,3
Robotnik budowlany	53,5	3,3	16,1
Sprzątaczką domowa	2,5	0,2	15,0
Pozostałe pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne	12,3	0,8	14,8
Monter / składacz okien	2,2	0,2	13,0
Operator koparki	2,2	0,2	13,0
Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	2,0	0,2	12,0
Kurier	1,5	0,2	9,0
Pozostali ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali	3,7	0,5	7,3
Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	6,7	1,0	6,7
Cieśla szalunkowy	10,8	1,7	6,5
Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	2,2	0,3	6,5
Sprzedawca w stacji paliw	1,0	0,2	6,0
Doradca personalny	1,8	0,3	5,5
Specjalista do spraw sprzedaży	2,7	0,5	5,3
Elektryk	2,5	0,5	5,0



Opiekunka środowiskowa	1,7	0,3	<b>5,0</b>
Kierowca samochodu ciężarowego	9,0	1,8	<b>4,9</b>
Kierownik sali sprzedaży	2,3	0,5	<b>4,7</b>
Doradca finansowy	1,5	0,3	<b>4,5</b>
Specjalista do spraw kadr	1,5	0,3	<b>4,5</b>
Sprzątaczką biurową	21,8	5,0	<b>4,4</b>
Woźny	2,7	0,7	<b>4,0</b>
Robotnik gospodarczy	25,8	7,8	<b>3,3</b>
Technik prac biurowych	24,0	8,0	<b>3,0</b>
Pozostali pracownicy obsługi biura	4,0	1,3	<b>3,0</b>
Salowa	2,5	0,8	<b>3,0</b>
Operator koparko - ładowarki	1,0	0,3	<b>3,0</b>
Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	1,8	0,7	<b>2,8</b>
Programista aplikacji	1,3	0,5	<b>2,7</b>
Opiekunka dziecięca	1,3	0,5	<b>2,7</b>
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	6,0	2,3	<b>2,6</b>
Sekretarka	4,7	2,3	<b>2,0</b>
Stolarz meblowy	1,7	0,8	<b>2,0</b>
Pozostali pracownicy ochrony osób i mienia	10,8	6,2	<b>1,8</b>
Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	1,2	0,7	<b>1,8</b>
Murarz	15,2	8,8	<b>1,7</b>
Kasjer handlowy	8,5	5,0	<b>1,7</b>
Przedstawiciel handlowy	4,8	3,0	<b>1,6</b>
Specjalista administracji publicznej	2,7	1,7	<b>1,6</b>
Kosmetyczka	2,2	1,3	<b>1,6</b>
Pomoc kuchenna	3,7	2,5	<b>1,5</b>
Technik administracji	7,7	5,5	<b>1,4</b>
Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	1,2	0,8	<b>1,4</b>
Księgowy	5,2	4,0	<b>1,3</b>
Nauczyciel przedszkola	1,5	1,2	<b>1,3</b>
Laborant chemiczny	1,3	1,0	<b>1,3</b>
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	1,3	1,0	<b>1,3</b>

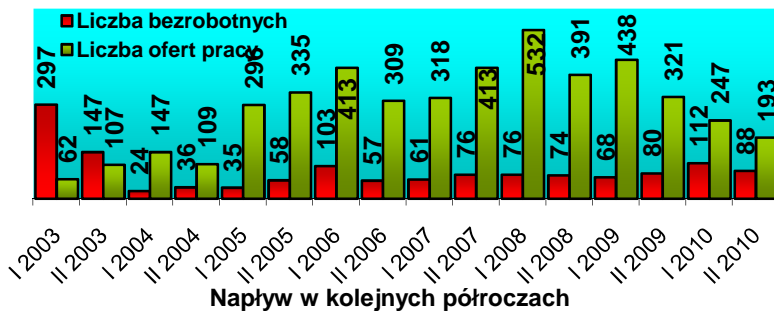
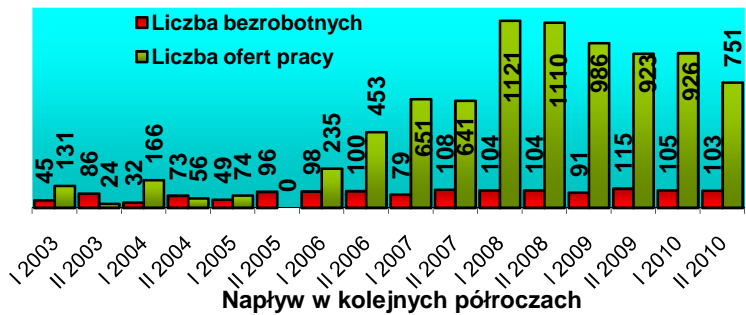
Stan na 31.12.2010 r.

W terenie powiatu opolskiego wystąpiło znacznie więcej zawodów deficytowych, w których zgłoszono co najmniej jedną ofertę miesięcznie. Tu spośród zawodów deficytowych o największej średniomiesięcznej liczbie ofert pracy występują zawody robotnika budowlanego i sprzedawcy.

#### 4.2. Ocena płynności w zawodach deficytowych

Analizując dane z lat 2003-2010 możemy próbować obserwować tendencję zawodów deficytowych, co jest właśnie faktycznym sensem monitoringu zawodów. Choć pierwsze opracowania monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych powstały dopiero w 2005 r., to jednak dostępne są dane dot. liczby bezrobotnych i ofert pracy (wg zawodów) już od 2003 r. Poniżej przedstawiono więc liczby rejestrowanych bezrobotnych oraz ofert pracy w latach 2003-2010 w konkretnych monitorowanych zawodach.

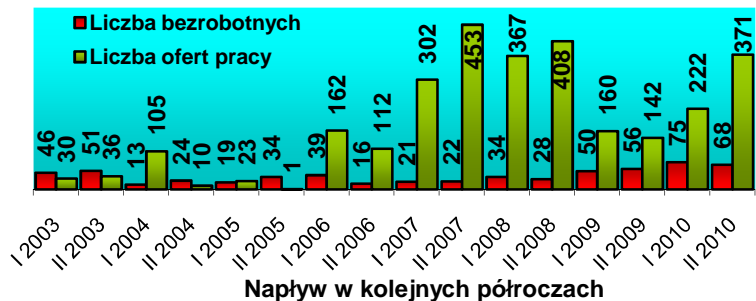
Najwięcej ofert pracy zgłoszono właśnie w zawodzie **robotnika gospodarczego**. Zawód ten ma więc stosunkowo duży deficyt na rynku pracy przy jednocześnie znaczących liczbach, szczególnie liczby wpływających ofert pracy ale i liczby rejestrujących się osób bezrobotnych. Należałoby zauważyć, iż wiele ofert w tym zawodzie to oferty wykonywania prac społecznie użytecznych, których nie należy uważać za pełnoetatowe miejsca pracy. Wykres obok szczególnie akcentuje ten wpływ od 2006 r. kiedy to właśnie wprowadzono tę formę aktywizacji bezrobotnych.



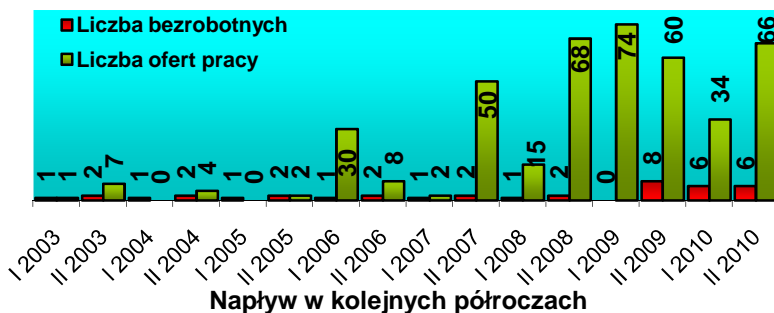
Podobną sytuację zauważamy wśród osób z zawodem **technika prac biurowych**. Tam liczba ofert również znacznie przewyższa podaż osób z tym zawodem wśród osób bezrobotnych, jednak znaczna liczba zgłoszonych ofert pracy to oferty stażu, które dostępne są jedynie dla wybranej kategorii bezrobotnych.

Widoczne jest jednak, iż tą formą aktywizacji bezrobotnych pracodawcy istotnie zaczęli się interesować dopiero od 2005 r. Powoli widocznym się jednak staje wzrost liczby bezrobotnych z tym zawodem przy malejącej liczbie ofert pracy. Możliwe jest więc zrównoważenie tej dysproporcji, jednak nie należy się tego spodziewać zbyt szybko.

W latach 2006-2008 zauważalny był w kraju znaczny rozkwit budownictwa co wiąże się ze zwiększonym zapotrzebowaniem rynku pracy na osoby posiadające zawody niezbędne przy poszczególnych etapach wznoszenia konstrukcji i budynków oraz prac wykończeniowych w budownictwie.



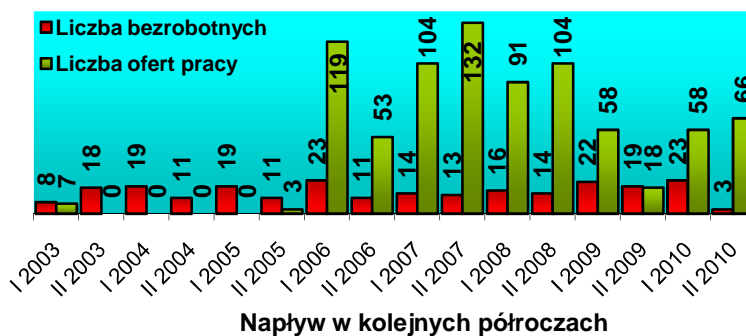
Choć wiele ofert dotyczy zawodów wymagających konkretnych kwalifikacji, to jednak najwięcej ofert pracy w tej branży dotyczyło właśnie niewykwalifikowanych **robotników budowlanych**. Liczba ofert w tym zawodzie była wysoka (szczególnie w latach 2006-2007) przy wciąż niskiej podaży, jednak od 2010 r. zauważamy także wzrost napływu osób bezrobotnych w tym zawodzie.



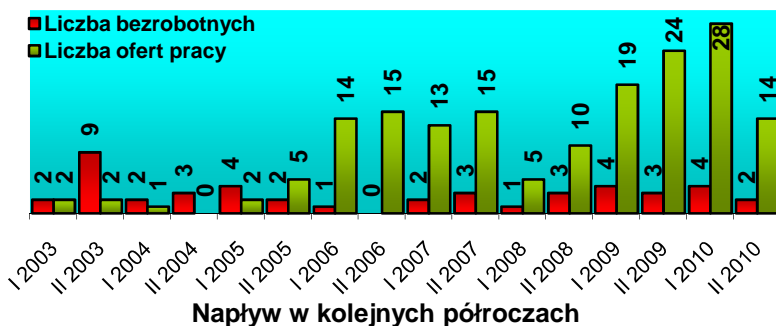
Dużym problemem jest także realizacja ofert pracy w zawodzie **brukarza**. Liczba napływających ofert pracy, pomimo nierównomiernych wahań, jest wciąż o wiele wyższa, a znikomy napływ bezrobotnych z tymże zawodem zupełnie nie pokrywa zapotrzebowania pracodawców.

Szacuje się, iż dysproporcje między zapotrzebowaniem pracodawców na wykwalifikowanych pracowników w tym zawodzie a ich podażą, nie zrównoważą się.

Podobnie od 4 lat dużym wskaźnikiem deficytu odznaczał się zawód **cieśli**. W latach 2006-2008 nastąpiła duża dysproporcja podaży-popytu, gdyż mała, stabilna liczba bezrobotnych z tym zawodem nie jest w stanie zaspokoić dużego popytu na ich kwalifikacje. Liczba bezrobotnych z zawodem cieśli wciąż jednak rośnie.

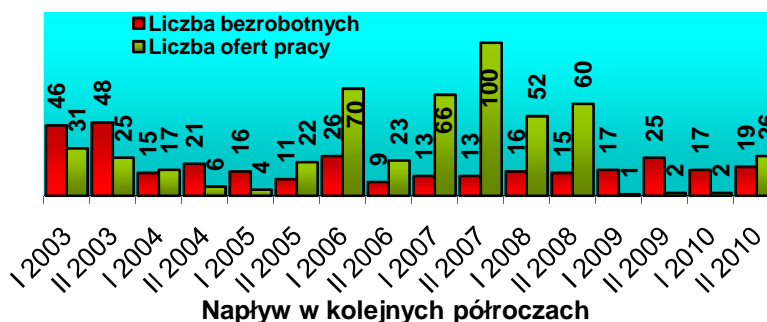


W zawodzie **operatora koparek** wciąż brak stabilizacji podaży-popytowej na wykwalifikowanych pracowników, gdyż wciąż zbyt mało pozostaje ich w rejestrze tego urzędu, by móc zrównoważyć popyt na ich kwalifikacje zgłaszany przez pracodawców. Tu również możemy odczuć wzrost zapotrzebowania od

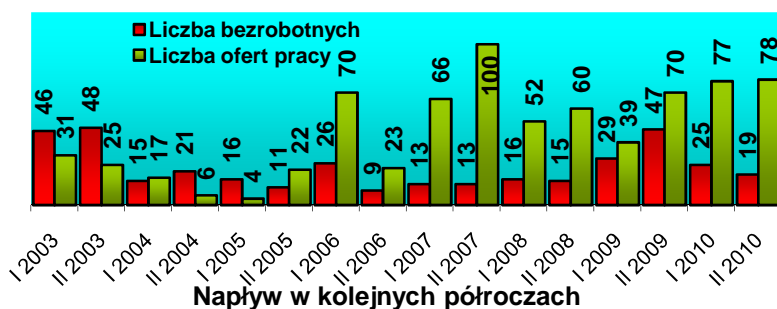


2006 r. wynikający z nowych inwestycji, co prawdopodobnie ma swe wyjaśnienie w wejściu polski do UE.

Lawinowy wzrost wpływających ofert pracy, obserwowany w latach 2006-2008, dla osób z zawodem **spawacza** został w 2009 r. wyraźnie zahamowany. Do końca 2009 r. w grupie tej zaliczano jedynie spawaczy ręcznych gazowych, jednak po zmianie słownika zawodów kwalifikacji i specjalności, od 2010 r. zaczęto wliczać do monitorowanej grupy wszystkich spawaczy. Rosnąca liczba rejestrujących się osób z zawodem spawacza wskazuje jednak, iż coraz więcej osób szuka pracy w tym zawodzie, a jednocześnie zainteresowanie szkoleniami podnoszącymi kwalifikacje w tym zawodzie wciąż jest duże.



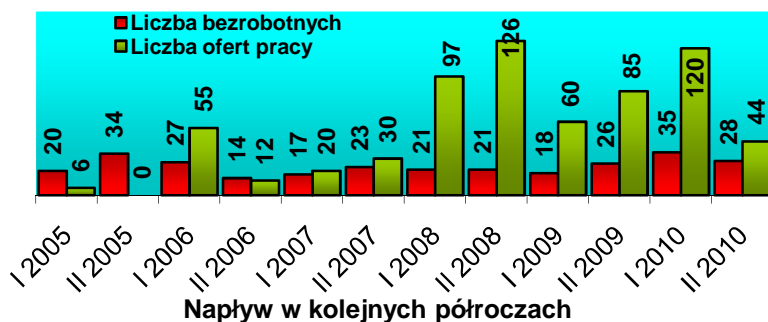
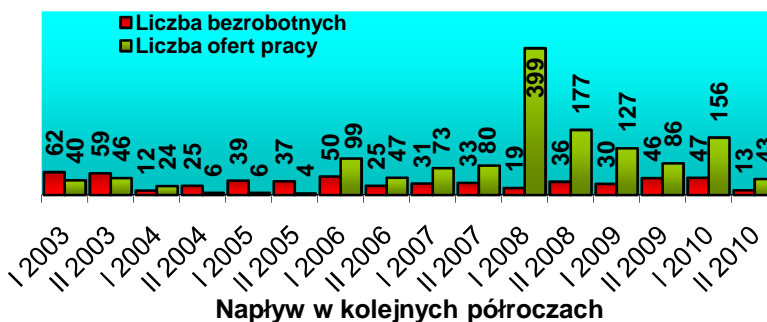
Zmiana dysproporcji podaży-popytu widoczna jest również w zawodzie **kierowcy samochodu ciężarowego**. O ile jeszcze w 2003 r. był to zawód nadwyżkowy, to jednak po umiarkowanej stabilizacji w 2004 r., od II półrocza 2005 widoczny był wzrost



zapotrzebowania na osoby posiadające kwalifikacje do pracy w tym zawodzie. Wzrost liczby ofert od 2005 r. ewidentnie świadczył o wzroście gospodarczym, ukierunkowanym tu na handel

i transport. Spadek liczby ofert w latach 2008-2009 świadczy być może o stabilizacji popytu oraz o skutkach kryzysu, jednak od II półrocza 2009 r. widoczny jest jej ponowny wzrost. W celu zrównoważenia popytu, tut. urząd prowadził szkolenia dające bezrobotnym uprawnienia kierowania pojazdami ciężarowymi. Podobna sytuacja dotyczy kierowców kategorii D.

Deficytowym (od 2006 r.) pozostaje także zawód **pracownika ochrony fizycznej bez licencji** (wcześniej zawód ten miał nazwę pracownika ochrony mienia i osób). Dużego zapotrzebowania na pracowników nie jest w stanie zrównoważyć podaż wynikająca z napływu bezrobotnych oraz absolwentów. Trudno jest zrównoważyć tę dysproporcję, gdyż pracodawcy często poszukują licencjonowanych pracowników ochrony osób i mienia, podczas gdy niewiele z rejestrujących się osób taką licencję posiada.



Od 2006 r. deficytowym jest również zawód **przedstawiciela handlowego**. Zapotrzebowanie na osoby z takimi kwalifikacjami wciąż rośnie, jednak trudno zrównoważyć popyt, bowiem do wykonywania pracy przedstawiciela handlowego wymagane są specyficzne predyspozycje, z kolei często

odmienne dla różnych branż. Duża liczba napływających ofert pracy może świadczyć o intensywniejszym poszukiwaniu wśród pracodawców nowych rynków sprzedaży, być może właśnie w związku z kryzysem ekonomicznym.

### 4.3. Zawody nadwyżkowe

Przez zawód nadwyżkowy należy rozumieć zawód, na który na rynku pracy występuje mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. W Opolu zanotowano 452 zawody nadwyżkowe, zaś na terenie powiatu opolskiego – 504 zawody. W tabelach 7, 8 ujęto dominujące zawody nadwyżkowe, w których średniomiesięczna liczba rejestrowanych bezrobotnych wynosiła co najmniej 3 osoby przy jednoczesnym wskaźniku nadwyżki niższym niż 0,9.

Tabela 7. Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w mieście Opolu

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w II półroczu 2010 r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w II półroczu 2010 r.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
Bez zawodu	0,0	156,2	0,0
Ekonomista	0,2	19,8	0,0
Technik ekonomista	0,0	6,8	0,0
Filolog - filologia obcojęzyczna	0,0	5,3	0,0

Technik budownictwa	0,2	4,5	0,0
Cukiernik	0,2	4,3	0,0
Technik mechanik	0,8	8,3	0,1
Mechanik samochodów osobowych	0,7	7,0	0,1
Pedagog	0,7	6,2	0,1
Piekarz	0,5	5,3	0,1
Kucharz małej gastronomii	0,5	4,5	0,1
Stolarz	0,3	4,0	0,1
Prawnik legislator	0,3	3,3	0,1
Tokarz w metalu	0,2	3,2	0,1
Pozostali elektromechanicy i elektrycy	0,3	3,2	0,1
Fryzjer	2,7	11,5	0,2
Mechanik pojazdów samochodowych	1,3	4,5	0,3
Kelner	2,7	7,2	0,4
Krawiec	2,3	6,0	0,4
Specjalista do spraw marketingu i handlu	2,5	5,8	0,4
Nauczyciel języka angielskiego	1,2	3,2	0,4
Barman	1,7	3,7	0,5
Sprzedawca	39,3	68,7	0,6
Kucharz	7,5	11,8	0,6
Ślusarz	5,7	10,2	0,6
Magazynier	10,7	13,2	0,8

Stan na 31.12.2010 r.

Na podstawie tabeli 7 widać, iż w mieście Opolu największe trudności w znalezieniu pracy mają osoby posiadające zawód ekonomisty, technika mechanika, ślusarza, mechanika samochodów osobowych, sprzedawcy, murarza, kucharza, technika budownictwa, pedagoga, asystenta ekonomicznego czy krawca. Przeciętnie średnio aż 156 osób w ciągu miesiąca rejestrowało się nie posiadając żadnego zawodu.

**Tabela 8. Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w powiecie opolskim**

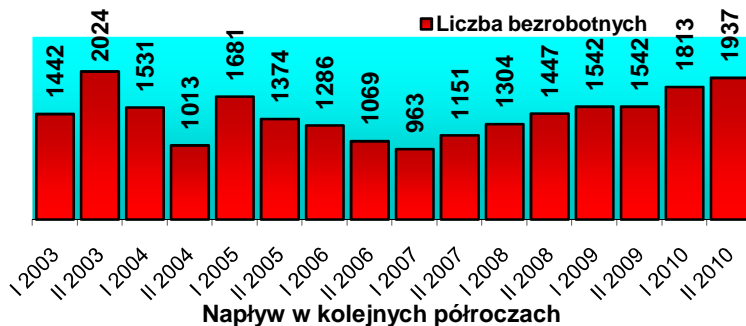
Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w II półroczu 2010 r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w II półroczu 2010 r.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
Bez zawodu	0,0	166,7	0,0
Krawiec	0,0	12,8	0,0
Ekonomista	0,3	9,5	0,0
Technik ekonomista	0,0	8,7	0,0
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	0,0	8,0	0,0
Tokarz w metalu	0,2	6,8	0,0
Cukiernik	0,2	6,8	0,0
Szwaczka	0,0	6,3	0,0
Technik mechanik	0,2	5,7	0,0
Piekarz	0,2	4,5	0,0
Technik hotelarstwa	0,0	4,2	0,0
Hydraulik	0,0	4,2	0,0
Technik ochrony środowiska	0,0	4,0	0,0

Technik budownictwa	0,0	3,5	0,0
Kucharz małej gastronomii	0,2	3,5	0,0
Pedagog	0,0	3,3	0,0
Technik żywienia i gospodarstwa domowego	0,0	3,2	0,0
Sprzedawca	6,8	52,5	0,1
Ślusarz	1,5	22,8	0,1
Mechanik pojazdów samochodowych	1,7	11,2	0,1
Malarz - tapeciarsz	0,7	7,3	0,1
Mechanik samochodów osobowych	0,7	7,3	0,1
Malarz budowlany	0,7	6,7	0,1
Robotnik leśny	0,5	4,2	0,1
Elektromonter instalacji elektrycznych	0,2	3,3	0,1
Rzeźnik - wędliniarz	0,3	3,2	0,1
Stolarz meblowy	0,3	3,2	0,1
Murarz	4,7	25,7	0,2
Fryzjer	2,5	15,0	0,2
Sprzątaczką biurową	1,7	9,7	0,2
Kucharz	2,0	9,0	0,2
Blacharz samochodowy	0,8	5,0	0,2
Lakiernik samochodowy	0,7	3,2	0,2
Magazynier	3,0	10,5	0,3
Kelner	1,0	3,3	0,3
Księgowy	2,5	4,7	0,5
Pomoc kuchenna	2,2	4,5	0,5
Technik handlowiec	1,5	3,2	0,5
Stolarz	8,7	14,8	0,6

Stan na 31.12.2010 r.

Według zestawienia zawartego w tabeli 8 wynika, iż z terenu powiatu opolskiego średniomiesięcznie aż ponad 166 osób rejestrujących się nie posiadało żadnych kwalifikacji zawodowych. Są to często osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, gimnazjalnym lub też najczęściej podstawowym, dotąd nie pracujące. Dla tych osób nie odnotowano żadnego zgłoszenia odpowiedniego wolnego miejsca pracy.

#### 4.4. Ocena płynności w zawodach nadwyżkowych

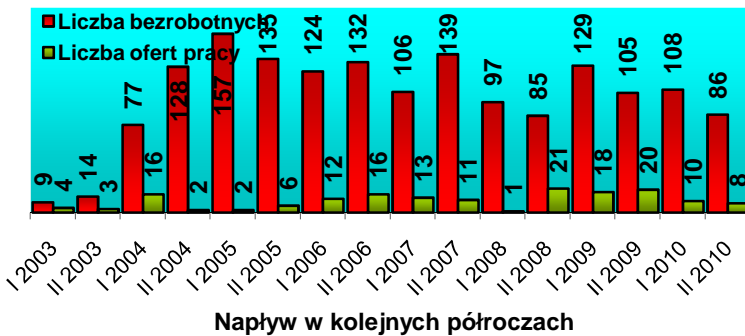
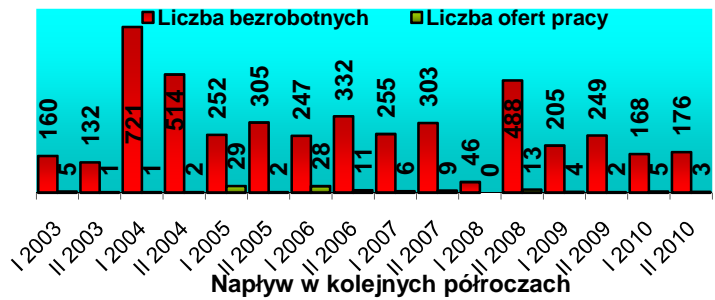


Zdecydowanie największy wskaźnik nadwyżki zawodów notowany jest w grupie osób bezrobotnych **nie posiadających żadnego zawodu**. Przyczyna jest prosta - brak ofert pracy dla osób bez zawodu, podczas gdy jednocześnie wiele osób bezrobotnych posiada jedynie podstawowe wykształcenie (bądź średnie ogólnokształcące), więc

nie posiada kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu. Dodatkowym problemem jest fakt, iż liczba rejestrujących się osób bez kwalifikacji zawodowych od 4 lat wzrasta. Powodem tego może być napływ do rejestru bezrobotnych absolwentów liceów ogólnokształcących czy też osób

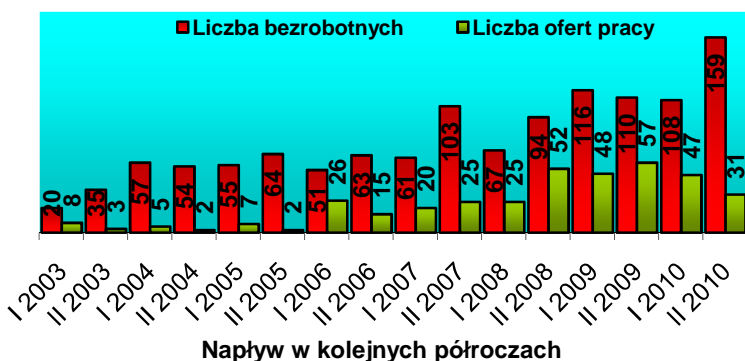
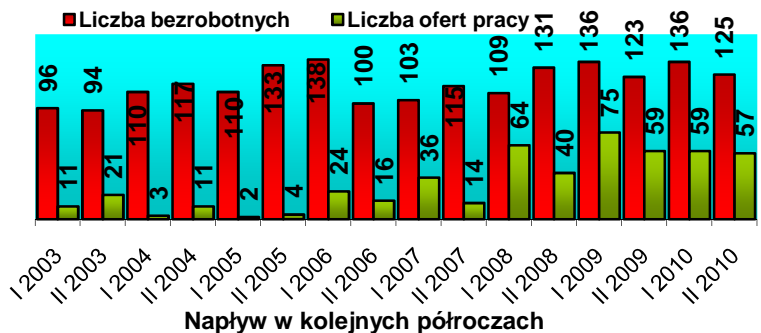
poprzednio pracujących, którym jednak ze względu na krótki okres wykonywanej pracy i nie dający (rozumianego zgodnie z ustawą) doświadczenia zawodowego, nie przypisano właściwego zawodu.

Równie niekorzystnym jest brak równowagi podaży-popytowej na osoby z zawodem **ekonomisty**. Bezrobotni z tym zawodem (ok. 20% to absolwenci) stanowią wciąż zbyt dużą podaż na rynku pracy w zderzeniu z popytem wynikających z ofert wolnych miejsc zatrudnienia.



Rozwój usług branży motoryzacyjnej również nie jest jeszcze w stanie zrównoważyć co najmniej dziesięciokrotnej przewagi liczby osób bezrobotnych posiadających zawód **mechanika samochodów osobowych**. Obserwując dynamikę zmian, brak jednak nadziei na szybkie zrównoważenie popytu z podażą.

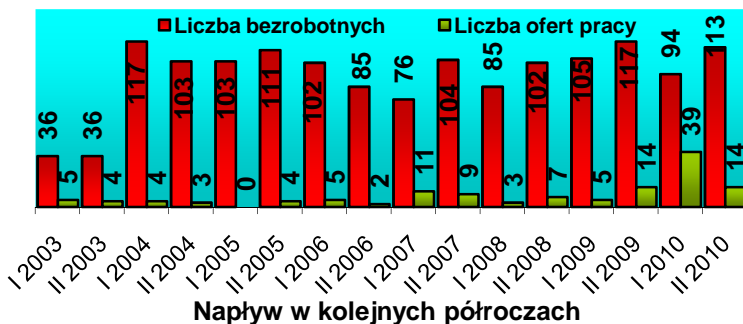
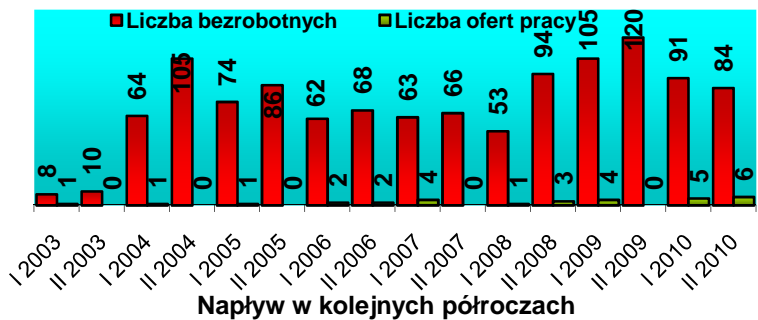
Z danych urzędu wynika, iż wciąż wyraźnie wysokim wskaźnikiem nadwyżkowości charakteryzuje się zawód **kucharza**, gdzie stale, co najmniej dwukrotnie, przeważa liczba zarejestrowanych bezrobotnych z tym zawodem nad napływającymi ofertami pracy. Z drugiej strony, pracodawcy borykają się z dużymi trudnościami ze znalezieniem doświadczonego, wykwalifikowanego kucharza.



Zawodem nadwyżkowym objętym szerszym monitoringiem jest również zawód **fryzjera**. Liczba bezrobotnych w tym zawodzie utrzymuje się na relatywnie wysokim poziomie wykazując niestety ciągłą tendencję wzrostu. Większość osób bezrobotnych zarejestrowanych z tym zawodem zamieszkuje na terenie powiatu opolskiego, przy czym jednak

więcej ofert pracy składają pracodawcy z miasta Opola. Jednak podkreślić należy, iż liczba ofert pracy dla fryzjerów od 2006 r. także powoli wzrasta.

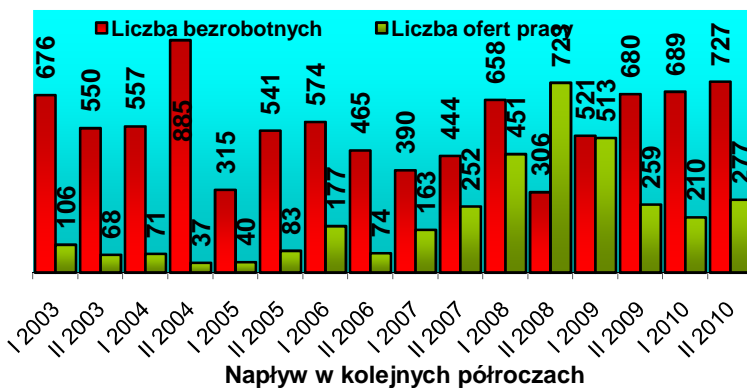
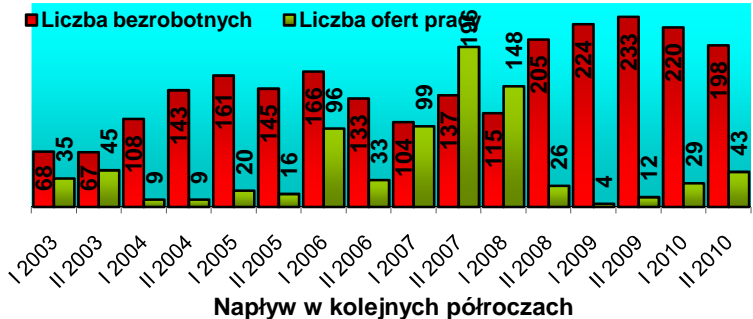
Bardzo duża nadwyżkę podaży nad popytem zanotowano w zawodzie **technika mechanika**. Wciąż wysoka liczba bezrobotnych z tym zawodem wynika generalnie z dużej liczby absolwentów szkół kształcących w tym zawodzie. Osoby te mają jednak bardzo małe szanse na otrzymanie oferty pracy zgodnej z wyuczonym zawodem. Z wykresu obok wywnioskować można, iż zawód ten jeszcze długo pozostanie nadwyżkowym.



Nadwyżka wciąż występuje także w relacjach podaży-popytu na kwalifikacje w zawodzie **krawca**. Zmniejszenie się dysproporcji w I półroczu 2010 r. dawało pewne nadzieje na zbliżenie się do poziomu równowagi, jednak bieżące półrocze rozwiązało te nadzieje. Czas więc pokaże czy zjawisko to miało charakter

chwilowy, czy też jest początkiem tendencji zmierzającej do zrównoważenia się relacji podaży-popytowej na pracowników z tym zawodem.

Kryzys gospodarczy w przemyśle od 3 lat spowodował wyraźną nadwyżkę notowaną w zawodzie **ślusarza**. Po wzroście liczby ofert pracy w latach 2006-2008, od połowy drugiego półrocza 2008 r. nastąpił drastyczny spadek liczby napływających ofert pracy wobec liczby rejestrujących się bezrobotnych, co niniejszym kwalifikuje niniejszym zawód ślusarza do grupy zawodów nadwyżkowych.

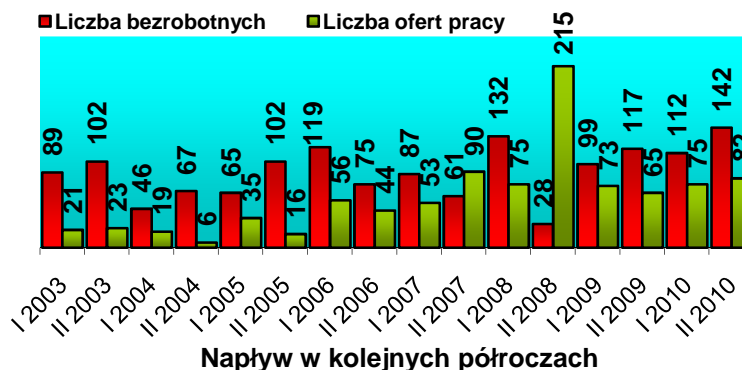


Zawodem, którego nadwyżki nie udało się także zrównoważyć jest zawód **sprzedawcy**, pomimo iż w II półroczu 2008 r. był on zawodem deficytowym. Liczba zgłaszanych ofert pracy w tym zawodzie rosła od 2005 r. przy jednoczesnym spadku rejestrujących się bezrobotnych z tym zawodem. Pytanie o tendencję podaży-popytową



w przyszłości pozostaje jednak trudne do odpowiedzi. Jednocześnie zauważyć należy, iż liczba bezrobotnych z zawodem sprzedawcy rozkłada się równomiernie w obu powiatach, to jednak z miasta Opola spływa większość ofert.

**Magazynierzy** stanowią ostatnią wymienioną grupę osób bezrobotnych wśród monitorowanych zawodów nadwyżkowych. Choć zawód ten od początku obserwacji był zawodem nadwyżkowym, to jednak w latach 2007-2009 był on naprzemiennie zawodem deficytowym i nadwyżkowym. Większość bezrobotnych z tym zawodem mieszka w mieście Opolu, jednak oferty pracy spływają w podobnym udziale w obu powiatach. Powolny wzrost liczby tych ofert pracy świadczy generalnie o stabilnym poziomie koniunktury w handlu (głównie hurtowym) i transporcie, jednak obserwacje monitoringu wskazują na brak równowagi podaży-popytowej w tym zawodzie.



**W powiecie opolskim w II półroczu 2010 r.:**

- W 456 zawodach, ujętych w Klasyfikacji Zawodów i Specjalności, nie zgłoszono żadnych ofert pracy.
- 549 zawodów były zawodami **nadwyżkowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował mniejszą liczbą ofert pracy niż wynosiła liczba osób bezrobotnych pozostających w ewidencji. Największą liczbą osób wśród zawodów nadwyżkowych wyróżniły się zawody:
  - sprzedawca,
  - murarz,
  - ślusarz,
  - stolarz,
  - mechanik pojazdów samochodowych,
  - kucharz,
  - fryzjer,
  - krawiec,
  - ekonomista,
  - mechanik samochodów osobowych,
  - tokarz,
  - magazynier.
- 90 zawodów było zawodami **deficytowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował większą liczbą oferty pracy w danym zawodzie niż wynosiła liczba osób pozostających w ewidencji osób bezrobotnych. Większość z nich wymieniono w tabeli 6. Dominującymi zawodami deficytowymi były:
  - robotnik gospodarczy,
  - pracownik biurowy,
  - spawacz,
  - meliorant,
  - kasjer handlowy,
  - kierowca samochodu ciężarowego,
  - brukarz,
  - opiekunka dziecięca,
  - przedstawiciel handlowy,
  - nauczyciel przedszkola,
  - sekretarka,
  - woźny,
  - garmażer.
- 25 zawodów było zawodami **zrównoważonymi**, czyli popyt na pracowników o danym zawodzie był zbliżony podaży, m.in.:
  - robotnik budowlany,
  - technik administracji,
  - dekarz,
  - ogrodnik.
- W 57 zawodach zgłoszono oferty pracy jednak w ewidencji urzędu nie figurowały osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania takiego zawodu, m.in.:
  - asystent nauczyciela przedszkola,
  - tartacznik,
  - szklarz,
  - introligator,
  - lektor języka angielskiego,
  - florysta.

**W mieście Opolu w II półroczu 2010 r.:**

- W 389 zawodach nie zgłoszono żadnych ofert pracy.
- 499 zawodów było zawodami **nadwyżkowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował mniejszą liczbą ofert pracy niż liczba osób bezrobotnych pozostających w ewidencji, m.in.:
  - sprzedawca,
  - ekonomista,
  - magazynier,
  - kucharz,
  - fryzjer,
  - ślusarz,
  - technik mechanik,
  - mechanik samochodów osobowych,
  - technik budownictwa,
  - krawiec,
  - pedagog,
  - cukiernik,
  - mechanik pojazdów samochodowych,
  - piekarz.
- 238 zawodów było zawodami **deficytowymi**. Większość z nich wymieniono w tabeli 5. Dominującymi zawodami deficytowymi były:
  - pracownik biurowy,
  - robotnik gospodarczy,
  - sprzątaczką,
  - robotnik budowlany,
  - pracownik ochrony fizycznej bez licencji,
  - murarz,
  - przedstawiciel handlowy,
  - księgowy,
  - stolarz meblowy,
  - kasjer handlowy,
  - brukarz,
  - sekretarka,
  - zbrojarz,
  - kierowca samochodu ciężarowego,
  - operator koparki,
  - elektryk.
- 38 zawodów było zawodami **zrównoważonymi** m.in.:
  - architekt,
  - bibliotekarz,
  - pracownik biura podróży,
  - blacharz.
- w 163 zawodach zgłoszono oferty pracy jednak w ewidencji urzędu nie figurowały osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania pracy w zawodzie m.in.:
  - ogrodnik,
  - opiekun w domu pomocy społecznej,
  - monter żaluzji,
  - wulkanizator,
  - urzędnik podatkowy.

## 6. WNIOSKI

Głównym celem badania zawodów nadwyżkowych i deficytowych było stworzenie ich rankingów, które stanowią narzędzie dla monitoringu, czyli procesu systematycznego śledzenia zjawisk zachodzących na rynku pracy. Monitoring pozwala na formułowanie ocen i wniosków dla systemu kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych i służy lepszemu dopasowaniu kwalifikacji osób poszukujących pracy do oczekiwań pracodawców.

Rok 2010 był rokiem w którym zanotowano wzrost bezrobocia spowodowany prawdopodobnie nadchodzącym kryzysem gospodarczym. Początek obecnego roku niestety oznacza kontynuację tego niepokojącego trendu. Osobami bezrobotnymi stało się wiele pracowników zwalnianych z przyczyn ekonomicznych i to zarówno od pracodawców obszaru obsługiwanego przez tut. urząd jak i osób powracających z zagranicy. W ewidencji byli też cudzoziemcy, którzy tracąc zatrudnienie poza granicami Polski, nabyli prawo do zasiłku w krajach UE.

Faktem jest również spadek napływu ofert pracy. Choć w II półroczu 2010 r. do tut. urzędu wpłynęło o 481 ofert pracy więcej niż w analogicznym okresie 2009 r. roku, to było to jednocześnie o ponad 3194 ofert pracy mniej niż w II półroczu 2009 r. Niski jest wciąż odsetek wyłączeń z ewidencji bezrobotnych z powodu podjęcia pracy. Obserwuje się duże zainteresowanie podjęciem stażu – w I półroczu 2010 r. aktywizowano w ten sposób ponad 1000 osób ale w II półroczu już zaledwie tylko nieco ponad 600. Blisko 1500 osób bezrobotnych w 2010 r. uczestniczyło w szkoleniach oraz podobna liczba osób bezrobotnych w pracach społecznie użytecznych. Są to jednak aktywne formy pomocy bezrobotnym. Z kolei z powodu podjęcia pracy została wyłączona tylko co trzecia osoba – 37,4% (w tym 14% z nich skorzystało z subsydiowanych przez urząd form zatrudnienia).

W 2010 r. rosła liczba (ponad o 800 osób) i udział (o 7,6%) osób długotrwale bezrobotnych. O 281 osób wzrosła też liczba osób po 50 roku życia (ich udział wzrósł o 1,2%). Wzrosła też liczba absolwentów (osób do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki) o 105 osób (0,8%). Nadal rosła też liczba osób zwolnionych z przyczyn zakładu pracy (o 161 osób, tj. o 1,4%).

Wnioski wypływające z analizy pozwalają stwierdzić, że rynek pracy charakteryzuje się głęboką nierównowagą. Nadmiar poszukujących pracy występuje w większości zawodów i specjalności. Wzrost zapotrzebowania na pracowników w nowych zawodach i specjalnościach nie nadąża za rosnącym napływem bezrobotnych z zawodów tracących rację bytu. Procesy zachodzące w życiu społecznym i gospodarczym powodują zmiany na rynku pracy, które wymuszają na społeczeństwie zmianę podejścia do pracy. Nowa sytuacja wymaga od pracowników elastyczności zawodowej oraz aktywności edukacyjnej prawie przez całe życie.

Kształcenie zawodowe jest niewątpliwie jednym z ważniejszych czynników determinujących powodzenie jednostki na rynku pracy. W procesie projektowania zmian polegających na dostosowaniu kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy istotne jest zwrócenie uwagi na prognozę odnoszącą się do regionu, informującą o relacjach między tempem rozwoju rolnictwa, przemysłu i usług oraz możliwości wprowadzania nowych technologii. Dane te pozwolą na określenie kierunków i programów kształcenia.